

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ

НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ „ДАНИЛО КИШ” У ВРБАСУ ЗА 2014. ГОДИНУ

У прошлој години делатност библиотеке је скоро у потпуности финансирана средствима оснивача. Укупна средства предвиђена и потрошена за 2014. су 20.652.816,00 динара. Реализована су и средства добијена на покрајинском конкурсy 50.000,00 динара за обележавање годишњице „Мојковачке битке” и 50.000,00 динара за штампање часописа Траг, који излази редовно, и то 4 пута годишње. Приходи од чланарине су износили 201.200,00 динара. Та средства су углавном отишла на провизије и текућа плаћања одржавања рада библиотеке: презентација и популарисања, пре свега дечије књиге. У односу на претходну годину набавили смо скоро дупли број публикација, ревизијом смо ослободили простор за руски и енглески фонд који се до сада слабо користио. Имамо скоро исти број позајмљених књига и скоро исти број чланова, умањен за 100, иако је библиотека због редовне законске ревизије, била затворена месец и по дана (одељење за одрасле, Врбас)

БИБЛИОТЕЧКА СТАТИСТИКА ЗА 2014. ГОДИНУ

1. Број чланова: 4.180
2. Број позајмљених књига: 63.498
3. Број набављених књига: 3.586
4. Број монографских публикација, укупан књижни фонд: 117. 419
5. Број књига по становнику: 2, 79
6. Број посетилаца манифестација: 7. 296
7. Број књига завичајног фонда: 627
8. Процент становништва који су чланови библиотеке: 9.93 %
9. Број књига за децу: 34.021 (28.98%)

10. Број књига белетристике 62.306 или 53,06 %

11. Број књига стручне, научне и приручне литературе: 21.092 или 17,96%.

I ЧЛАНОВИ БИБЛИОТЕКЕ

Број уписаних чланова библиотеке у прошлој години је 4.180, што је 9.93% процената становништва Врбаса од 42.092 људи, који живе у Општини Врбас по последњим статистичким подацима. То је за стотину мањи број чланова од претходне године али и са мањим бројем становништва. Упркос редовној законској обавези ревизије и затворености једног дела библиотеке у том периоду за рад са корисницима, задовољни смо посећеношћу књижевних програма, и бројем ликовних радионица и едукативним радом са децом нарочито у Врбасу, Бачком Добром Пољу и Равном Селу. Рад са младима је побољшан, и свуда имамо већи број прочитаних књига, а то значи и младих корисника библиотеке. До сада је највећи број набављених и прочитаних књига на дечијим одељењима од како библиотека постоји. Велики број наслова и активност књижничара на дечијим одељењима мења структуру корисника у корист млађе популације, деце до 14 година, што је 56,81% од укупног чланства. Средњошколци чине 11.56% чланства, студенти 6,05 %, радници 20,23 %, пензионери 5,33%.

Библиотечки стандарди налажу да број чланства буде 15% од укупног броја становништва. Ти стандарди су прављени у време када није постојао интернет и друга средстава информисања, пре него што је библиотека постала не само установа од општеобразовног значаја него и информациона установа што и у закону о библиотечко-информационој делатности стоји, да библиотеке данас пружају библиотечко-информационе услуге. Број корисника библиотеке није укупно изражен јер имамо и повремених корисника библиотеке који користе научну читаоницу тј. рад на рачунарима, највише студенти. Студенти долазе у научну читаоницу и пре и после подне, а нарочито у време испитних рокова. Месечно се забележи стотинак посета научној читаоници. За потребе корисника, користе се и рачунари у Равном Селу али и у Бачком Добром Пољу, па би требало планирати побољшање техничких средстава за тај облик рада.

Број чланова је у директној вези са бројем активности самих библиотекара и нарочито књижничара, њиховом односу према корисницима и доступности садржаја на

полицама – приступу књижном фонду. Чланарина није мењана, иста је као и 2013. године, а набавка и приступачност фонду и материјалу је већа. Умањен број корисника за стотину долази из чињенице да библиотека, Одељење за одрасло није било доступно због ревизије два месеца. С обзиром да живимо у доба интернета у односу на анализе рада других библиотека можемо бити задовољни постигнутим бројем, иако треба тежити да се понови број чланства из периода осамдесетих година прошлог века када је сваки шести становник Врбаса био уписан у библиотеку. Непрекидним акцијама и на дечијем и на одраслом одељењу настојаћемо да тај успех поновимо у 2015. години.

II КОРИШЋЕЊЕ БИБЛИОТЕЧКИХ ФОНДОВА

Током 2014. године број прочитаних књига је био 63.498 или 54,07% књижног фонда. На дечијем одељењу само у Врбасу је број прочитаних књига 15.500, на одраслом 19.136, по селима: Бачко Добро Поље 7.004, Змајево 4.375, Равно Село 5.578, Савино Село 4.982, Куцура 6.923. У Бачком Добром Пољу је направљен успех са бројем прочитаних књига од 14,52% по броју становника у селу, затим иду Савино са 12,10% и Куцура са 12,05%, Равно Село са 12,01% и Змајево са 8,74% обухваћености становништва. Ови подаци говоре да се користи половина књижног фонда од стране чланства.

Посета читаоницама је много већа од броја чланова библиотеке и даље расте захваљујући популарисању библиотечког фонда (књижевни сусрети, прикази, изложбе, предавања, посете школске деце и њихових професора). Основци и предшколци нам у посете долазе у групама или са својим васпитачима, наставницима, професорима или као део група које ми формирамо по интересовањима за ликовне радионице првенствено. У Равном Селу се у читаоници редовно држе додатна и допунска настава основаца из разних предмета од језика до физике. Читаонице користе и старији чланови наше заједнице. Библиотека за њих набавља: *Политику*, *Вечерње новости*, *Дневник*, *Спорт*, *Данас*, *НИН*, *Руске слово*; за дечије одељење се редовно набавља *Политикин забавник*, *Библиотечки путоказ* и *Загратка*, дечији месечник и *Шветлоси*, такође месечник на русинском језику за одрасле за читаоницу у Куцури. Читаонице у својим полицама садрже стручну литературу која се не износи из библиотеке.

Научна читаоница у Врбасу ради од 9. августа 2008. године. У њој се едукује на годишњем нивоу око 700 средњошколаца и студената. Потребно је стално усавршавати или се бар бринути за интернет систем у читаоницама, што раде наши запослени у оквиру свог посла.

Међубиблиотечком позајмицом за потребе наших корисника је набављано око 30–так наслова из различитих библиотека, најчешће из Народне библиотеке Србије. Библиотека излази у сусрет на тај начин корисницима који раде своје семинарске, мастер радове или докторске дисертације.

III НАБАВКА, ОБРАДА И ЗАШТИТА БИБЛИОТЕЧКОГ МАТЕРИЈАЛА

Набавну политику Народна библиотека „Данило Киш“ у Врбасу, гради на основу стандарда које прописује Народна библиотека Србије и финансијских могућности оснивача. Прошле године је оснивач предвидео већи број средстава за набавку тако да смо набавили до сада највећи број и то нарочито обогаћујући дечији књижни фонд и стручни фонд. Набављено је за децу 1.251 а за одрасле 2.335 публикација. Укупно 3.586 публикација што је разлика у односу на прошлих 1.713 публикација. Број публикација смо обогатили на „Салону књига” у Новом Саду, марта 2014. године и на „Међународном сајму књига” у октобру у Београду. Део фонда је обогаћен откупом књига од издавача, од стране Министарства за културу, а понуда наслова и списак је стигао априла месеца. До краја августа смо књиге одабрали и обрадили, тако да су биле спремне за наше кориснике. Откуп књига је био у износу 923.530.00 динара. Набављено је 835 наслова, а број књига 1.324.

Део набавке се односи и на појединачан број поклона од стране грађана, иако је тај проценат занемарљив, свакако је део добре сарадње између читалаца и библиотеке. Прошле године смо добили 131 публикацију у вредности око 45.000 динара од грађана, корисника библиотеке. Публикације нису „тражиле” посебну заштиту, биле су у солидном стању су и уврштене су у фонд. Набавка на језицима националних мањина је мања, јер се смањило захтев читалаца за књиге на језицима националних мањина. У фонд је уведено 240 књига на мађарском у Савином Селу које до сада нису биле на полицама ни у статистичким подацима.

Фонд на руском језику је изузетно богат и треба га понудити члановима библиотеке, школској популацији пре свега. Тај фонд је поклон Друштва за неговање руско-српског пријатељства „Род“ из Врбаса, а преко „Руског дома“ у Београду. Зачетник тог фонда је породица покојног суграђанина Славка Вујошевића. Фонд броји преко 500 примерака књига. Без активније сарадње са наставницима руског у општини и библиотеке, фонд ће остати неискоришћен, па ћемо се на том пољу потрудити да извршимо популаризацију и фонда, језика и културе руског народа. У циљу сређивања и обраде фонда на руском језику била је ангажована библиотекарка мр Татјана Ђурђевац. У Врбасу имамо укупно 422 књиге од тога дечије 73, а за одрасле 349. На састанку стручног већа одлучено је да део фонда од 174 књиге буде у Равном Селу, 174 књиге укупно (дечије 46, за одрасле 128 публикације).

Добру сарадњу имамо са „школама“ за енглески језик јер је енглески популаран, па се и фонд на енглеском више користи. Број публикација на енглеском језику је 390 примерака. У претходној години није било набавке на страним језицима, треба акцентовати популарисање тих књига.

Набавка књижевних часописа се углавном вршила преко размене са нашим часописом Траг. Набављали смо: *Кораке и Липар* из Крагујевца, *Књижевне новине и Стварање* из Београда, *Летопис Матице српске*, *Златна греда* и *Нид* из Новог Сада, *Панчевачко читалиште* из Панчева, *Нова зора* из Билеће, *Домети* из Сомбора, *Међај* из Ужица, *Улазница* из Зрењанина, *Mons Aureus* из Смедерева, *Бдење* из Књажевца, *Луца* из Суботице и у Куцури *Шветлоси*.

ОБРАДА И ЗАШТИТА КЊИЖНОГ ФОНДА

У оквиру послова библиотекара за обраду и каталогизацију у јединственом програму за библиотеке признатом од Народне библиотеке Србије, наша библиотека је направила у програму COBISS2 6.832 записа у прошлој години (од укупно 26436). Програм се користи од 9. августа 2012 године. Библиотекар који има лиценцу Милорад Мартиновић је био на семинару за COBISS 3 „Прелазак на COBISS3 за каталогизацију“. Семинар је одржан децембра прошле године и трајао је 3 дана. У току је унос старог фонда, јер је циљ доступност у информација у електронском облику, значи потребно је укупно

унети 117.419 инвентарних бројева упоредо са новим публикацијама које набављамо. Посредством овог програма требало би да корисници библиотеке имају увид у наш књижни фонд путем интернета, и да каталог буде доступан свима. То је један од циљева овог програма уведен од Међународног библиотечког друштва.

Од краја школске године у јуну 2014. године смо имали ревизију, од 16. јуна до 31. јула. У законској обавези смо да је имамо сваких 6 година, на тај начин се из фонда излучује оштећен или некоришћен фонд и на полицама остаје довољно места за нова издања. Поступком ревизије издвијено је 5.123 књиге. Ревизија је била у саставу свих радника у Врбасу, рађена на белетристици, тј. књижевности, на одељењу за одрасле. Комисију су чинили: Љиљана Јовановић председник, и чланови комисије Милорад Мартиновић, библиотекар и Стојка Дацић, књижничар. Упоредо са ревизијом Одељење за дечију књигу је било отворено. На том задатку нам је, у том периоду помагало и приправничко особље. Пошто сав фонд није подлегао ревизији, она се наставља ове године у истом периоду (радиће се стручни фонд и фонд на мађарском, подразумева учешће свих запослених у Врбасу осим рачуновође). Техничку подршку нам чине 21 умрежен рачунар и 3 лаптопа.

Завичајни фонд поседује 361 монографску и 266 серијских публикација. Библиотекар завичајне збирке Дарко Крчмар је у обавези да прима све публикације са територије Општине Врбас и класификује их при одељењу. Такође, као стручно лице учествовао је у популаризацији историјских садржаја у читаоници.

Прошле године смо у сврху чувања публикација укоричили инвентарну књигу, једну књигу из лепе књижевности и 8 бројева часописа Траг, по 4 броја из 2012. године и 4 броја из 2013. године. Укупна цифра за корицење ових публикација је око 14.000,00 динара.

У циљу стручног усавршавања радника двоје запослених је стекло звање библиотекара положивши 7 стручних предмета после предавања у Матици српској у Новом Саду. Сви библиотекари су били на семинару у Новом Саду на стручној едукацији поводом набавке књига. Своја запажања су изнели на Стручном већу запослених у децембру месецу. Изнели су податак да наша библиотека већ спроводи успешну набавну политику бранећи свој фонд пре свега стручним садржајима и предавањима од стране квалитетних књижевника и професора. Законска обавеза је и стално стручно усавршавање свих запослених у виду 6 обавезних сати на едукацији из области библиотечко-информационе делатности по договору са предавачима из Библиотеке Матице српске.

Ради рационализације средстава треба гледати да то буде за време Салона књига у Новом Саду када Градска библиотека у Новом Саду у сарадњи са Библиотеком Матице српске организује стручне семинаре.

IV ПОПУЛАРИСАЊЕ КЊИГЕ

У циљу популарисања писане речи, одржано је 23 књижевна сусрета, 34 изложбе ученика и предшколараца углавном и 61 предавање. Број посетилаца је износио 7.296. Приметан је раст броја посетилаца баш заслугом тима за популарисање књиге. Проширене су могућности самих читаоница што организованом едукацијом у сарадњи са школама, пре свега часови додатне наставе нпр. у Равном Селу, што ликовним радионицама по селима и у Врбасу прошле године, настављене и у овој години у читаоници у Врбасу као редовна активност библиотеке. Наша библиотека је била и члан одбора за обележавање Првог светског рата у Војводини чиме смо стекли углед међу културним институцијама у Војводини, а у оквиру јубилеја реализовали смо предавање на тему „Мојковачка битка” за које је новац обезбедио Покрајински секретаријат за културу.

Издавачка делатност у 2014. години

Монографске публикације:

1. Монографија „135 ГОДИНА КУЦУРСKE ЧИТАОНИЦЕ“, у тиражу од 300 примерака, промовисано у Куцурској читаоници. Средства за штампање су обезбеђена путем конкурса Министарства културе РС за 2013. годину;
2. Књига поезије Милоша Јанковића „ПОСВЕТНИК“, у тиражу 300 примерака, за коју је аутор обезбедио средства;
3. Књига за децу Емсуре Хамзић „ЗЕМЉА ДЕМБЕЛИЈА“, у тиражу 300 примерака, за коју је ауторка обезбедила средства.
4. Монографија Владимира Увалина „Средња пољопривредна школа у Врбасу: (1945-1952)

Периодика:

И ове године смо одштампали 4 свеске (број 37, 38, 39 и 40) часописа за књижевност „Траг“. Часопис су илустровали наши најпознатији сликари попут: Косте

Брадића и Слободана Сотирова. Укупно у овој години је објављено преко 120 нових прилога наших сарадника, а готово да нема броја у којем није заступљен барем један академик. Напомињемо да се комплетна припрема часописа, до штампе обавља у библиотеци, чиме штедимо значајна средства која бисмо потрошили на припрему. На „покрајинским“ конкурсима смо конкурисали за набавку нове опреме за припрему као и за суфинансирање за штампу. Због материјалне ситуације ни ове године уредништво није имало могућности да обезбеди аутоске хонораре. Договорена је сарадња са часописом „Домети“ коју објављује сомборска библиотека у виду размене промовисања периодике која би требало да се током 2015. године реализује. Часопис „Траг“ разменом са другим издавачима и библиотекама обезбеђује следећу периодику: „Домети“, „Књижевне новине“, „Бдење“, „Златна греда“, „Луча“, „Кораџи“, „Нова Зора“, „Липар“, „Међај“, „Mons Aureus“, „Летопис Матице српске“...

Промоције

Током 2014. године одржане су следеће промоције књига и предавања:

- Александра Слађана Милошевић, промоција ауторске енциклопедије „Цивилизација и жена“;
- Промоција монографије „135 година Куцурске читаонице“ у куцурском огранку библиотеке;
- Урош Петровић, дечији писац;
- Проф. др Јован Делић у оквиру обележавања Дана библиотеке, проглашење читалаца године по огранцима
- Предавање на тему „Агресија“, предавач Цвита Павловић;
- Представљање књиге „Таи“ Горана Гоџића, добитника Нин-ове награде за 2014. годину, учествовали. Милета Аћимовић Ивков и Горан Гоџић;
- Књижевни портрет академика Милована Данојлића, учествовали: Милован Данојлић и Милета Аћимовић Ивков;
- Промоција књиге „Тиркиз Кариба“ Марије Савин;

- У оквиру обележавања Првог светског рата, предавање на тему „Мојковачка битка“, учествовали: Милан Мицић, Владимир Каљевић и Миљан Вујовић, гуслар;
- Промоција књиге „Камена чтенија“ Ивана Негришорца, учествовали: Иван Негришорац и Селимир Радуловић;
- Промоција књиге „Српско добровољачко питање 1914-1918“ , Милана Мицића, Учествовали: Милан Мицић, Дарко Крчмар, Павле Орбовић, Миљан Вујовић, гуслар;
- Промоција књига „Академија за срећологију“ и „У праву си али баш ме брига“ Светлане Костић;

У прошлој години смо имали 3 ликовна и литерална конкурса за децу и младе на које се одазвао велики број деце што радовима, што својим присуством. У жирирању радова радова су учествовали: Бранислав Зубовић, библиотекар на популарисању књижевне речи, Небојша Деветак, књижничар и књижевник, Милијана Радовановић, академски сликар.

Промоције и популарисање књига по огранцима:

У свим сеоским одељењима је у оквиру дечије недеље гостовао дечији писац Тоде Николетић из Црвенке. У оквиру ликовних и литералних конкурса одржане су изложбе и промоције дечјег стваралаштва приликом чега су додељене награде за најбоље радове. Такође смо у циљу популарисања библиотеке организовали ликовне радионице са најмлађима, предшколцима, укупно 10 радионица које је водила Валентина Миловић, васпитач. Простори библиотеке у Равном Селу су коришћени за окупљање и едукацију младих : наставници гитаре и тамбуре, Радован Миљић, Жељко Ђанковић и Слободан Вељовић. У истом селу је било око 318 оваквих радионица у 2014. години. Унапређена је и сарадња са школом у Равном Селу, настава додатне се одвија у просторијама библиотеке из енглеског, физике, историје... У Савином Селу је приметан број посета код млађе популације управо због организовања од стране књижничара у сарадњи са школом; У Куцури је било 33 активности и 1.122 посетилаца захваљујући сарадњи књижничара и локалне школе, Секцији русинских жена које увек помогну у организацији програма; У Змајеву смо пружили прилику да први пут наступи Далибор Стефановски промовишући своју књигу „Љубав једног пијанца“; са локалним КУД „Сава Вукосављев“ имамо интезивну сарадњу, у оквиру Змајевог

културног лета смо се појавили као координатори песничког такмичења и жирирали песницима који су се пријавили за „Змајево гнездо”. (јун 2014. године)

ФЕСТИВАЛ ПОЕЗИЈЕ МЛАДИХ

46. Фестивал поезије младих због поплава програмски није одржан. Све припреме у којима је учествовала библиотека су урађене на време. Проглашење награђених и додела награда је обављена накнадно. Централно књижевно вече *портрет Милована Данојлића* и отварање *Палете младих* је такође одржано следећег месеца, односно током јуна 2014.

ИНВЕСТИЦИЈЕ И ОДРЖАВАЊЕ

Због финансијске ситуације у претходној години нисмо имали велика улагања и поправке. Поправили смо штету нанесену хулиганским понашањем у Равном Селу на вратима библиотеке, поправили стакло у Бачком Добром Пољу и својим средствима окречили змајевачки огранак. Не одустајемо од жеље да направимо корените промене на објектима у Савином Селу и у Змајеву, адаптације које много коштају за садашње услове. Надајући се да ће оснивач имати средстава у 2015. години уврстили смо ове објекте, поправке у план за 2015. годину али ћемо конкурисати и тражити средства за решавање тих проблема и из других извора, путем конкурса или можда неке међународне сарадње са установама културе. У прошлој години смо купили фотокопир апарат у вредности од 137,040 динара, два клима уређаја у вредности од 69,840 динара и побољшали смо видео надзор због сигурности библиотеке у вредности од 33,750 динара, што укупно износи инвестицију од 240,630 динара.

Председник УО

Угљеша Шушић

В. Д. Директор

Милијана Радовановић

Врбас, март 2015.